

precedents en *VRom.* II, 450 (= *Top. Hesp.* II, 133-134), posant la forma innovada *MĪCCA del llatí vulgar dins el marc general de les reduplicacions del tipus *TOTRU* o *SABUCCU*; veg. més detalls allà; i ho vaig ampliar amb algunes més en el *DCEC/DECH* (MIGA IV, 74).

Completem-ho ara amb algunes dades del català modern. *Miques* apareix amb sentits anàlegs als del castellà *migas*, sobretot en parlars del Migjorn. Ja OPou registrava «les sopetes o *miques*: ofella» (sens dubte com alguna mena de papes o farinetes per a infantó, car ho posa a continuació de *desmamar*, *TbPu.*, 309); avui val. «*miques*: menjar fet en una paella a base de desperdicis de pa, generalment pa dur, cuinat amb oli abundós i amanit (all, tomaca etc.), fent una pasta seca però blaneta: menja de pobres i vells especialment (vellets sense dents etc.); a distingir dels rosegons de pa dur (per a l'aviram i captaires), si bé estos es poden usar per a fer *miques*, com també les 'miquetes' de pa» [o sigui les molles o engrunes] (J. G. M. 1955); «el *diable*: És un jòc de xics y xiques, / sense mica de substància: / com sense òli les *miques*», *MGa-dea* (T. del Xè II, 41).

Pel que fa a les terres insulars no em consta que hi hagi coses gaire semblants; i no obstant no n'hi deuen mancar, almenys a Eivissa: designa un menjar vendible (mena de pa o de bunyol?): «En Pere enganxà sa mula an es carro, baixà a Vila a vendre un parei de *miques*», *JnCastelló* (en Villangómez, *Lli. d'Eivissa*, 212, si no és que li doni el valor genèric de cosetes, mercaderies de poc preu); i es llegeix molt en escrits mallorquins (i se sent) la frase *posar miques* en el sentit de 'menjar', com a expressió afectiva (BDLC x, 451); a Porreres em parlaven de *miques* tot explicant-me el mot *raïssons* (RAURE), 1964.

Pertot està estès l'ús de una *mica* i formes derivades, per dir 'un poc' = angl. *a little*, *a bit*, fr. *un peu*, gascó *un sinbau*, cast. *un poco*, *algo*.

Potser enlloc tant com en el català central: en l'ús barceloní predomina molt sobre *un xic*, i enormement sobre *un poc*, que en el parlar del Cap i Casal és purament literari. Però, amb variacions locals, això s'estén per tots els àmbits del Princ. i fins de la llengua: en tot cas ho sentim fins a l'extrem NO: «hi farem una *mika* de corredor», *Areu de Vall Ferrera* (1933); «el θάπο és una *mika* més patut» 'el gripau té les potes un *xic* més grans (que la granota)' Lasquarri (1957). És veritat que he sentit a alguns fills de la capital valenciana que dir «una mica» és cosa del Princ. (si bé amb la reserva que ells també diuen una *miqueta*, 1958); i no hi ha dubte que a tot el P. Val. l'ús d'un *poc* és eminentment col·loquial, molt més que en el Nord, però també he sentit bastant una *mica* a gent de la Ribera i de Xàtiva. En tot cas una *miqueta* se sent en terres molt llunyanes de Bna., fins a l'alt-aragonès de Bielsa (1965). Una frase proverbial com «De mica en mica s'omple la pica» és tant, almenys, de Girona (1964), com ho és de Bna.

Potser encara se n'ha descabdellat més la fraseologia a les Pitiüses, on reemplaça *gens* en molts ca-

sos en què els altres catalans ho diríem: «no n'he trobat mica», Formentera (1963); PzCabr. no explica més que «*mica*: nada, migaja», però em sobtava allà el gran ús que en feien en preguntes corteses, quasi com una partícula interrogativa: «que sap *mikè* per on se n'ha d'anar?» em preguntaven en un veïnat llunyà i solitari, com insinuant que no refusarien d'acompanyar-me un tros perquè no em perdés (Jesús, 1963).

A Ribagorça i Vall d'Aran és encisador i gentil l'ús que fan de *bell* quasi a manera de pronom indefinit, no solament per emfatitzar moltes menes de complements circumstancials («a la *bella* porta», «a la *bella* glésia»), sinó també per dir 'uns quants', 'alguns' (*bell jornal*, *bell ruixat*); i llavors *bella mica* vol dir simplement 'certa quantitat, no massa poc': «si quasi no hi ha aigua a la font: pot ser que n' *izga béla mika*...» Fontjanina (que n'hi surtin alguns rajolins), «demane lo sinyó que li facen *béla mika* de migçá» quan jo arribava amb gana — un cori-mori dels més forts — a Perafita de Fades, al peu de les Maleïdes (1957). En fi recordem la locució *per mica* que 'ni que sigui sinó poquíssim': «escalavan fins els espadats, *per mica* qu' en sos rellexos y revirons pogués arrapar-s'hi la jonsa o clavar-hi l'urpa el rebec alzinall», Marian Vayreda (1957, 19 (24)) (bona trad. de Vogel: «so wenig auch...»). Men. + «*miques de pa*: marisc» (FebrCard.).

Mica nom de mineral compost de fulletes brillants, és el mateix mot llatí pres per via sàvia [1868, *SLit. Costa*].

DERIV.: *Mic*: ross. *xics* i *mics* 'miquetes', 'deixalles': «a sopar, / més d'un cop hom no li servia, / res que los *xics* i *mics* dels plats / que l'amo, antes d'ell, ja s'havia embarrats», «justament se per 'quí un clap de verderols / --- / —Ca! los ocells! —diu l'ós— això són pas musics! / s'ouen quasi bé pas, canten per *xics* i *mics*, / no: nos poden pas fer l'afera!», Saisset (*Catal. d. R.*, 115, 129). + *Micós*, adj.: serigot *micós* sembla ser el nom d'un menjar particularment agradable o dolç (potser dit així perquè s'hi posin moltes engrunes de sucre o per ser de grumolls molt granelluts i substanciosos: «allota, perquè m'agrada / faig-te's serigot *micós*: / qui vol conrà un camp rocós, / ha de fer moltes barbades; / si no 'm dones tes amós, / hauré barbatjat debades», Camps Merc. (*Folkl. Men.*, 146).

Diminutius i hipocorístics. *Micarella*: «*micarelles* de núbols, borrellons despresos d'una esponjosa massa, vinguda de ponent», Pons Mass. (*Colla del Carrer IX*, 115). *Micarrina* «lo Barranc Aixut només duu una *mikarína* d'aigua», pall. (Cabdella, 1964). *Miquina*: «Can Saupeta és una *miquina* més amunt» Lluçmajor (1964). *Miqueua* mall. *una ~*: «allà hi ha una *mikéva* d'altura, i ho veurem millor», Sta. Margalida (1964). No és derivat sinó encreuament (amb *misèria*) el mall. *miquèria* 'cosa insignificant, una misèria' que agradava a AMAlcover, BDLC x, 16, sovint irònic, BDLC x, 484; certament no inòit en altres llocs; d'aquí, per encreuament amb *micoia*, que és usual en parlars més o menys de pertot (N. del Princ., Illes), surt un *micòria* que sento a Onda («si no hi ha més que quatre *mi-*